

Asettamispäätös

OKM/42/040/2016

25.8.2016

Muusikko Jaakko Kuusisto

Asia Työryhmän asettaminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö on tänään asettanut työryhmän, jonka tehtävänä on valmistella ehdotus museoiden, teattereiden (ml. tanssi ja sirkus) ja orkestereiden rahoitusjärjestelmän uudistamiseksi. Työryhmän toimikausi on 25.8.2016 – 31.10.2017.

Tausta

Museoiden, teattereiden ja orkestereiden valtionosuusjärjestelmä syntyi 1990-luvun alussa ja korvasi aiemmin harkinnanvaraisesti myönnetyn rahoituksen. Valtionosuusjärjestelmä on laskennallinen ja perustuu henkilötyövuosiin. Valtionosuuksista säädetään museolaissa (730/1992) ja teatteri- ja orkesterilaissa (729/1992) sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (1705/2009).

Valtionosuusjärjestelmä on olennainen osa taide- ja kulttuuripolitiikan ohjausjärjestelmää. Valtionosuuksia kohdentamalla kehitetään alaa ja turvataan palveluiden saatavuus. Valtionosuuden piirissä on tällä hetkellä 121 museota, 57 teatteria ja 28 orkesteria.

Valtionosuutta saavat taide- ja kulttuurilaitokset muodostavat vahvan ja selkeän alueellisesti kattavan verkoston. Valtionosuuden piirissä olevissa museoissa, teattereissa ja orkestereiden konserteissa vierailee vuosittain yhteensä noin 7 miljoonaa kävijää.

Valtionosuusjärjestelmän ulkopuolella toimii teatterin, tanssin, sirkuksen ja musiikin alalla lisäksi useita ammatillisesti toimivia ryhmiä, joista osa saa harkinnanvaraista valtionavustusta. Näiden ns. vapaan kentän toimijoiden määrä on ollut kasvussa.

Viime vuosina on käyty keskustelua museoiden, teattereiden (ml. tanssi ja sirkus) ja orkestereiden rahoitusjärjestelmän uudistamisesta. On katsottu, että järjestelmää tulisi kehittää siten, että se ottaisi nykyistä paremmin huomioon toimijakentässä ja yhteiskunnassa tapahtuneet muutokset. Nykyistä järjestelmää on moitittu jäykkyydestä ja mm. siitä, että se ei tunnista toiminnan laatua tai vaikuttavuutta eikä mahdollista riittävää uudistumista. Ongelmana on nähty myös se, että käytettävissä oleva rajallinen henkilötyövuosimäärä rajoittaa uusien toimijoiden pääsyä valtionosuuden piiriin.

Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti 29.6.2015 työryhmän valmistelemaan museopoliittista ohjelmaa. Työryhmän tehtävänä on mm. ottaa kantaa museolaitoksen rakenteeseen, valtionosuusjärjestelmän toimivuuteen ja rahoituksen kohdentumisen perusteisiin sekä arvioida museolain ajantasaisuus ja tarve lain kokonaisuudistukselle. Työryhmän määräaika päättyy 31.12.2016.

Opetus- ja kulttuuriministeriön vuoden 2014 tulevaisuuskatsauksen mukaan rahoitus- ja ohjausmekanismeja on kehitettävä. Tulevaisuuskatsauksen mukaan on kehitettävä uusia toimintamalleja ja edistettävä yhteistyötä taide- ja kulttuurilaitosten kesken sekä niiden ja vapaan kentän toimijoiden ja muiden toimialojen toimijoiden kanssa, jotta taide- ja kulttuuripalvelut ovat alueellisesti saatavilla ja eri väestöryhmien saavutettavissa. Tämä edellyttää valtionosuusjärjestelmän kehittämistä ja laskentaperusteiden tarkastelua kannustavuuden näkökulmasta.

Tehtävät

Työryhmän tehtävänä on analysoida teatteri-, tanssi- ja sirkustaiteen palveluiden sekä orkesteri- ja museopalveluiden tulevaisuuden haasteita ja mahdollisuuksia sekä valmistella ehdotus em. palveluiden valtionrahoituksen uudistamiseksi.

Tavoitteena on uudistaa rahoitusjärjestelmää siten, että se ottaa huomioon toimijakentässä ja yhteiskunnassa tapahtuneet muutokset ja tulevaisuuden haasteet, tukee laadukasta ja vaikuttavaa toimintaa sekä kannustaa uudistuksiin. Lähtökohtana uudistukselle on, että taide- ja kulttuuripalveluiden alueellinen saatavuus turvataan myös tulevaisuudessa.

Työryhmän tulee ottaa työssään huomioon

- nykyinen valtionosuuden piirissä oleva museo-, teatteri- (ml. tanssi ja sirkus) ja orkesteritoiminta ja ns. vapaan kentän toiminta
- muutokset toimintaympäristössä paikallisella, alueellisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla
- taide-, kulttuuri- ja kulttuuriperintöalan myönteiset vaikutukset mm. luovuuteen ja hyvinvointiin sekä kasvuun ja työllisyyteen.

Lisäksi työryhmän tulee ottaa huomioon

- hallitusohjelman linjaukset
- kulttuuripolitiikan strategia 2020 ja sen päivitys vuoteen 2025
- museopoliittisen ohjelmatyöryhmän esitykset koskien valtionosuusjärjestelmän toimivuutta ja rahoituksen kohdentumisen perusteita sekä museolain uudistamista
- kulttuurin ja taiteen aluepoliittisen ohjelmatyöryhmän esitykset
- museoiden, teattereiden ja orkestereiden valtionosuusjärjestelmän kehittämiseksi aikaisemmin tehty työ sekä muut aiheeseen liittyvät hankkeet ja selvitykset.

Työryhmä voi työnsä aikana teettää työnsä kannalta tarpeellisia selvityksiä sekä kuulla eri sidosryhmien edustajia, asiantuntijoita sekä muita tahoja. Työryhmä työskentelee avoimen hallinnon periaatteiden mukaan hyödyntäen myös osallistamisen sähköisiä mahdollisuuksia.

Työryhmän työ jakautuu kahteen vaiheeseen:

1. *vaihe:* 25.8.2016-31.1.2017

Työryhmä valmistee yhteistyössä Sitran ja vuorovaikutuksessa toimialan edustajien kanssa ehdotuksen uuden rahoitusjärjestelmän pääperiaatteiksi. Valmistelussa hyödynnetään Sitran syksyn 2016 aikana järjestämiä sidosryhmätapaamisia.

2. *vaihe:* 1.2.2017-31.10.2017

Työryhmä laatii ehdotuksen rahoitusjärjestelmän uudistamiseksi ja valmistee tarvittavat säädösmuutosehdotukset. Työ valmistellaan hallituksen esityksen muotoon.

Työryhmän kokoonpano

Opetus- ja kulttuuriministeriö kutsuu puheenjohtajaksi Teidät ja varapuheenjohtajaksi asiantuntijatyöryhmän työn 1. vaiheeseen (25.8.2016 – 31.1.2017) projektijohtaja Helena Mustikaisen Sitrasta ja 2. vaiheeseen (1.2.2017 – 31.10.2017) ylijohtaja Riitta Kaivosojan opetus- ja kulttuuriministeriöstä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö nimeää työryhmän jäseniksi seuraavat henkilöt:

museonjohtaja Kati Kivimäki, Forssan museo
museonjohtaja Kalle Kallio, Työväenmuseo Werstas
pääsihteeri Kimmo Levä, Suomen museoliitto
museotoimenjohtaja Päivi Partanen, Lappeenrannan museot

toiminnanjohtaja Maaria Kuukorento, Teatterikeskus ry
näyttelijä Jarkko Lahti
ohjaajantaiteen professori Saana Lavaste, Taideyliopisto
toiminnanjohtaja Tommi Saarikivi, Suomen Teatterit ry
johtaja Joachim Thibblin, Espoon kaupunginteatteri
sirkustaiteilija Petri Tuominen
toiminnanjohtaja Jussi Fredriksson, Flame Jazz
intendentti Teemu Kirjonen, Sinfonia Lahti
lehtori Tapani Länsiö, Sibelius-Akatemia
toiminnanjohtaja Aila Sauramo, Suomen Sinfoniaorkesterit ry
erityisasiantuntija Johanna Selkee, Suomen Kuntaliitto
erityisasiantuntija Veli-Markus Tapio, Suomen Kulttuurirahasto
ylijohtaja Riitta Kaivosoja, OKM (jäsen 1. vaiheessa)
projektijohtaja Helena Mustikainen, Sitra (jäsen 2. vaiheessa)

Työryhmän kokoonpanoa voidaan tarvittaessa täydentää rahoitusjärjestelmien ja laskennan asiantuntijalla ja muilla asiantuntijoilla.

Pysyvät asiantuntijat

Opetus- ja kulttuuriministeriö nimeää työryhmän pysyviksi asiantuntijoiksi seuraavat henkilöt:

hallitusneuvos Merja Leinonen
kulttuuriasianneuvos Tiina Eerikäinen
taloussuunnittelupäällikkö Pasi Rentola
kulttuuriasianneuvos Päivi Salonen
kulttuuriasianneuvos Katri Santtila
kulttuuriasianneuvos Mervi Tiensuu-Nylund

Työryhmä voi asettaa työvaliokunnan keskuudestaan ja sen puheenjohtajana toimii kulloinenkin varapuheenjohtaja.

Työryhmän sihteeristönä toimivat:

1. vaihe (Sitra):

asiantuntija Antti Halonen
assistentti Rea Karvonen
vanhempi neuvonantaja Timo Matikainen
johtava asiantuntija Marja Pirttivaara
asiantuntija Heidi Välimäki

2. vaihe (OKM):

hallitusneuvos Merja Leinonen
kulttuuriasianneuvos Tiina Eerikäinen

kulttuuriasiainneuvos Päivi Salonen
kulttuuriasiainneuvos Katri Santtila
kulttuuriasiainneuvos Mervi Tiensuu-Nylund

Työryhmän teknisenä avustajana toimii hallinnollinen avustaja Leila Hohtari
opetus- ja kulttuuriministeriöstä.

Kustannukset ja rahoitus

Työryhmä työskentelee virkatyönä. Ministeriö sopii 1. vaiheen kustannusten korvaamisesta erikseen sopimuksella Sitran kanssa. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö on varannut tarkoitukseen vuodelle 2016 opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenomomentilta 29.01.01/vastuualue 6000003111 enintään 3 500 euroa. Ministeriö tekee erillisen päätöksen työryhmän työskentelyyn varattavasta määrärahasta vuotta 2017 koskien.

Työryhmän jäsenten matkakulut kokouksiin korvataan edullisimman maksutavan mukaan. Mahdollisten kokouspalkkioiden maksamiseen noudatetaan valtiovarainministeriön suositusta kokouspalkkioiksi (VM/825(00.00.01/2014). Työryhmän jäsenen tehtävästä ei makseta palkkioita eikä päivärahoja silloin, kun jäsen osallistuu työryhmän työhön taustayhteisönsä edustajana.

Opetus- ja kulttuuriministeri

Sanni Grahn-Laasonen

Kansliapäällikkö

Anita Lehikoinen

Tiedoksi

Työryhmän varapuheenjohtajat ja jäsenet
Kulttuuri- ja taidepolitiikan osasto
OKM viestintä
Hankerekisteri